

Ковшун Н. Е. [1; ORCID ID: 0000-0003-0573-2932],

д.е.н., професор,

Стрільчук В. М. [1; ORCID ID: 0000-0002-1353-8315],

к.е.н.,

Ціхановська О. М. [2; ORCID ID: 0000-0002-1276-9891],

к.е.н., доцент

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

²Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету, м. Вінниця

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ХЕРСОНЩИНИ

Статтю присвячено визначенню сучасного стану, тенденцій та напрямів розвитку аграрного сектора Херсонщини. Досліджено структуру та динаміку основних показників сільськогосподарського виробництва в Херсонській області. Досліджено вплив кліматичних умов 2021 року на рослинництво та тваринництво. Показано роль меліоративного комплексу у розвитку аграрної сфери. Проаналізовано заходи, спрямовані на відновлення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні держави. Досліджено зміни, які відбуваються на ринку сільськогосподарської продукції та продовольства Херсонщини. Визначено проблеми та перспективні напрямки формування мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Проведено аналіз основних завдань розвитку агропромислової сфери в Херсонській області. Виокремлено екологічні наслідки екстенсивного використання сільськогосподарських земель. Встановлено, що одна з головних проблем землекористування в області – деградація ґрунтів. Охарактеризовано ряд програм, спрямованих на розвиток сільського господарства та зрошення, які фінансуються з обласного та державного бюджетів. Визначено аспекти, які необхідно врахувати при формуванні стратегічних напрямків розвитку агропромислового комплексу.

Сформовано практичні рекомендації щодо нарощування обсягів виробництва продукції рослинництва. Запропоновано заходи для покращення реалізації державної політики щодо надання фінансової підтримки галузі тваринництва. Наголошено на ролі інформаційно-роз'яснювальної роботи для розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Проаналізовано, як у Херсонській області реалізується програма USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО).

Ключові слова: агропромисловий комплекс; Херсонська область;

меліорація; рослинництво; тваринництво; ринок сільськогосподарської продукції.

Постановка проблеми. Україна має потужний агропромисловий потенціал та відповідні можливостями розвитку сільського господарства. Країна розташована у сприятливих кліматичних умовах і володіє якісними земельними ресурсами. Найбільша площа орних земель в Україні припадає на територію Херсонської області, де розміщено майже 2 млн га сільськогосподарських угідь. Цей регіон зі своїми сприятливими кліматичними умовами та інвестиційним потенціалом може нарощувати сільськогосподарське виробництво, сприяючи продовольчій безпеці як України, так і світу в цілому, проте розвиток агропромислового сектору має здійснюватись з урахуванням існуючих кліматичних, екологічних, економічних та інших особливостей території. Оцінка існуючих проблем та аналіз факторів, які що їх формують, є підґрунтям розробки практичних рекомендацій для підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аграрний сектор є системоутворюючим в національній економіці. Аспектам підтримки його розвитку присвячено різноманітні дослідження науковців. Так, визнаними є проблеми, що пов'язані з інвестиційним та фінансовим забезпеченням стратегічного поступу [1–3], потребують розв'язання питання експортної та імпоротної діяльності сільськогосподарських підприємств існуючі протиріччя між потребами економіки та станом земельних ресурсів спонукають до урахування екологічного фактору в управлінні агроферою [6; 8].

Крім вказаних аспектів розвитку аграрної сфери, в Україні ще багато питань чекають на вирішення. Недосконалість стратегії, механізмів та інструментів, спрямованих на досягнення збалансованості аграрних, екологічних та соціальних систем відчутна як на державному рівні, так і на регіональному.

Постановка завдання. Саме тому метою статті є визначення сучасного стану, тенденцій та напрямів розвитку аграрного сектора Херсонщини для подальшого формування заходів та програм, спрямованих на вирішення виявлених проблем.

Виклад основного матеріалу. Загальна площа сільськогосподарських угідь Херсонської області станом на початок 2021 року складала понад 1960 тис. га, з них 1777 тис. га – рілля, 27 тис. га – багаторічні насадження, 10 тис. га – сіножаті,

155 тис. га – пасовища. За розмірами земель сільськогосподарського призначення область займає 10 місце серед регіонів України. Розораність території області становить 63%, що є вище за середній рівень по країні (59%), сільськогосподарських земель – 85%. Сільськогосподарські угіддя у складі сільськогосподарських земель складають 97%. Їх розораність перевищила 90%, що є найвищим значенням серед південних і східних регіонів країни.

Аналіз динаміки індексу сільськогосподарської продукції за 2018–2020 роки свідчить про успішне функціонування галузі. При цьому більш стабільно розвивається рослинництво як на підприємствах, так і у господарствах населення. Зазначимо, що у Херсонській області частка господарств населення у сільськогосподарському виробництві є досить суттєвою – 50% всієї рослинницької продукції та 59% у тваринництві.

За підсумками 2021 року обсяг валової сільськогосподарської продукції збільшився на 0,8%, у тому числі продукції рослинництва – на 1,0%, продукції тваринництва – на 0,3%. Спостерігається тенденція зростання частки сільськогосподарських підприємств (51%) за рахунок зменшення питомої ваги господарств населення у виробництві продукції сільського господарства (49%).

Кліматичні умови року сприяли тому, що зросло виробництво кукурудзи на зерно (на 70%), ячменю озимого (на 1,3%), сої (на 28,7%,) ріпаку (на 14,4%), соняшнику (на 8,1%), овочів (на 8,3%), кукурудзи кормової (на 31,4%), плодоягідних культур (на 3,7%), винограду (на 15,1%). Разом з тим через посушливі умови протягом квітня – травня в усіх категоріях господарств зменшився збір зернових та зернобобових культур (на 7,4%).

Для тваринництва 2021 рік виявився менш успішним. Ріст спостерігався при реалізації яєць (на 21,7%), вовни (на 1,8%), худоби та птиці у живій вазі (на 1,4%). Негативною тенденцією є скорочення поголів'я корів у господарствах населення, що викликає зменшення виробництва молока. Причина такої ситуації криється у тому, що зростання витрат на утримання худоби відбувається швидшими темпами ніж закупівельні ціни на тваринницьку продукцію, що у підсумку формує збиткові результати діяльності. Скорочення чисельності поголів'я худоби та обсягів виробництва продукції тваринництва в усіх категоріях господарств є одним із завдань, що потребують державної підтримки для їх розв'язання.

Особливістю Херсонщини є наявність найпотужнішого в Україні водомеліоративного комплексу, до складу якого входять 10523,3 км відкритих каналів, 9168,3 км трубопроводів, 22630 гідротехнічних споруд, 411 насосних станцій, сумарною продуктивністю 431,0 куб. м/с, сумарною потужністю 433,8 тис. кВтг та інші об'єкти. Діючі зрошувальні системи області укомплектовані в основному широкозахватною дощувальною технікою загальною кількістю – 3234 одиниць [4]. В області налічується 426,8 тис. га потенційно зрошуваних земель, або 21,6% від загальної площі сільгоспугідь, у тому числі від державних зрошувальних систем – 384,5 тис. га, з них від Каховської зрошувальної системи – 243,1 тис. га, Північно-Кримського каналу і Краснознам'янської зрошувальної системи – 102 тис. га, Інгулецької зрошувальної системи – 18,2 тис. га, локальних зрошувальних систем – 21,2 тис. га; місцевого зрошення – 42,3 тис. га. У 2021 році проведено полив сільськогосподарських культур на площі 308,98 тис. га, що на 8,58 тис. га більше обсягів минулого року. Виконано 2113,93 тис. гектарополивів, кратність поливів склала 6,8 рази. Полито 54,8 тис. га озимих культур, сої – 114,4 тис. га, овочів – 40,5 тис. га, кукурудзи – 27,3 тис. га. Затоплено посівів рису на площі 8,2 тис. га, що на 300 га більше показника минулого року.

З метою підвищення ефективності використання меліоративних систем області, відновлення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні держави, реалізації державної і регіональної політики у галузі водного господарства у Херсонській обласній щороку передбачається виділення відповідних коштів. Так, наприклад, у 2018 році було здійснено будівництво напірних трубопроводів для встановлення дощувальних машин та підключення системи краплинного зрошення (кошторисна вартість – 1855,1 тис. грн), будівництво меліоративної мережі в адміністративних межах Заозерненської сільської ради Каховського району на площі 390,78 га (кошторисна вартість – 7000 тис. грн) (I пусковий комплекс) тощо. Протягом 2021 року сільгоспвиробниками вкладено близько 200 млн грн власних коштів у відновлення зрошувальних систем та придбання дощувальної техніки.

Ринку сільськогосподарської продукції та продовольства Херсонщини притаманні сучасні ринкові механізми просування продукції від виробника до споживача. Зміни, які відбуваються на ринку, спрямовані на скорочення втрат сільськогосподарської продукції, підвищення її якості, сприяння ринковому

ціноутворенню. Вагоме значення для його успішного функціонування мають організаційні утворення, що залучені до переробки сільськогосподарської продукції та обслуговування сільськогосподарського виробництва [5].

В області зареєстровано майже 70 різних за напрямками обслуговуючих аграрних кооперативів, проте за обсягами та якістю надання послуг вони не задовольняють зростаючих потреб виробників сільськогосподарської продукції та її споживачів. Неналежне формування мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів викликане слабкою матеріальною базою, відсутністю кваліфікованих кадрів, організаторів кооперативного руху на селі. На сьогодні найбільш актуальним є кооперування у сферах, що надають послуги в організаціях таких процесів, як збут і переробка виробленої продукції, матеріально-технічне забезпечення та інші види обслуговування виробництва шляхом створення сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Аналіз основних проблем розвитку агропромислової сфери в Херсонській області свідчить про наступне. Спостерігається зниження родючості ґрунтів, їх деградація внаслідок екстенсивного використання сільськогосподарських земель, розораність яких перевищує 90%, порушення структури сівозмін у бік переваги просапних культур над культурами суцільного способу посіву, монокультури, зменшення площ багаторічних трав та зернобобових культур тощо [9]. Значної суми інвестицій потребує вирішення проблеми незадовільного меліоративного стану зрошуваних земель (розвиток іригаційної ерозії, підтоплення, засолення). Окремим завданням є забезпечення достатньою кількістю поливної техніки. Також через зношеність і незадовільний технічний стан потребують ремонтів, реконструкції та модернізації внутрішньогосподарські меліоративні фонди.

Одна з головних проблем землекористування в області – деградація ґрунтів. Дуже високий рівень сільськогосподарського освоєння території, посушливий клімат з частими суховійними вітрами призводять до вітрової ерозії, а в районах з вираженим рельєфом має місце інтенсивна водна ерозія ґрунтів. Усього зазнають водної ерозії близько 265 тис. га, або 13% загальної площі сільськогосподарських угідь. Дефляційно небезпечною є практично вся територія області площею понад 1700 тис. га, або 87% від загальної площі сільськогосподарських угідь. Найбільшою мірою внаслідок високої розораності зазнають

впливу ерозії орні землі. Отже, забезпечення високопродуктивного агропромислового виробництва та зрошеного землеробства в Херсонській області потребує підвищення ефективності використання меліоративних систем, здійснення охорони та підвищення родючості ґрунтів.

В області реалізується ряд програм, спрямованих на розвиток сільського господарства та зрошення, які фінансуються з обласного та державного бюджетів (таблиця). Зазначимо, що у 2021 році не в повному обсязі (лише на 53%) було виділено кошти на охорону та раціональне використання природних ресурсів.

Таблиця

Фінансування програм, спрямованих на розвиток сільського господарства та зрошення у Херсонській області у 2021 році, тис. грн

№ з/п	Назва програми	Затверджено	Надійшло
Обласний бюджет			
1	Програма розвитку інвестиційної діяльності та міжнародного співробітництва	120,000	120,000
2	Програма індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім»	8 300,000	8 300,000
3	Охорона та раціональне використання природних ресурсів	1 405,657	756,090
Всього з обласного бюджету		9 825,657	9 176,090
Державний бюджет			
1	Здійснення виконавчої влади у Херсонській області	4 702,908	4 702,908
2	Фінансова підтримка сільгоспвиробників	26 076,826	26 076,826
Всього з державного бюджету		30 779,734	30 779,734

При формуванні стратегічних напрямків розвитку агропромислового комплексу необхідно врахувати аспекти, що не розглянуті детально в даному дослідженні, а саме:

- відсутність повної реалізації виробничого потенціалу всіх категорій господарств щодо впровадження перспективних, альтернативних видів виробництва (наприклад – органічно чистої сільськогосподарської продукції);

- наявність нестабільної епізоотичної ситуації в країні та області, що спричиняє зменшення доходів сільського населення від реалізації продукції тваринництва та зайнятості на селі;

- застаріле обладнання та необхідність проведення модернізації і реконструкції підприємств харчової та переробної промисловості.

Важливим завданням для формування успішного агровиробничого комплексу регіону є створення умов для розвитку великотоварного виробництва з використанням сучасних технологій і обладнання [10]. Розвиток переробки сільськогосподарської продукції в мажах області дозволить створити додаткові робочі місця та забезпечить поліпшення якості життя сільського населення. Це також сприятиме нарощенню експортного потенціалу регіону та зміцненню позицій місцевих товаровиробників на внутрішніх і зовнішніх ринках [7].

До практичних рекомендацій щодо нарощування обсягів виробництва продукції рослинництва віднесено наступні заходи:

- проведення оптимізації структури посівних площ за рахунок розширення посівних площ зернових до 45% від площі ріллі;

- проведення систематичних агрохімічних обстежень;

- придбання мінеральних добрив для проведення весняно-польових робіт в обсязі 41,5 тис. тонн діючої речовини;

- поширення інформації щодо наявності сертифікованого посівного матеріалу в насінневих господарствах області (наявні в області ресурси дозволяють забезпечити сільгосп підприємства високорепродуктивним насінням ярих зернових культур в обсязі 30 тис. тонн, соняшнику – 1,5 тис. тонн, сої – 11 тис. тонн);

- допомога у вирішенні питань реконструкції, розширення і модернізації інженерної інфраструктури внутрішньогосподарських меліоративних систем з метою доведення площ посіву зернових культур на поливних землях до 100 тис. га, овоче-баштанних – до 50 тис. га.

Реалізація державної політики щодо надання фінансової підтримки галузі тваринництва передбачає проведення широкої інформаційної роботи серед органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання всіх категорій господарств на сучасних інформаційних платформах. З метою реалізації спеціальної бюджетної дотації за вирощування молодняку великої рогатої худоби, який народився у господарствах фізичних осіб, необхідно забезпечити належне приймання, перевірку та опрацювання документів, що надходять від органів місцевого самоврядування.

Розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів сприяє організація та проведення консультаційної, інформаційно-роз'яснювальної роботи (демо-покази, семінари,

конференції, наради, навчання тощо) серед особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб – сільськогосподарських товаровиробників. Такі організаційні кроки мають на меті сформуванню розуміння механізму виникнення конкурентних переваг провадження діяльності у складі кооперативів. Створення умов для розбудови кооперації на сільських територіях, розвитку мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та їх інфраструктурних потужностей забезпечить соціальне та економічне зростання в усіх сферах села шляхом підвищення ефективності функціонування залучених до кооперативів суб'єктів малого аграрного бізнесу, які є значними виробниками сільськогосподарської продукції та у разі об'єднання запобігають вилученню доходів із сектору аграрного виробництва у посередницькі структури.

В області реалізується програма USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО), яка сфокусована на проєктах та конкурсах для мікро-, малих і середніх агропідприємств та сільських громад у цільових регіонах. Ця п'ятирічна програма (2020–2024) фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) і впроваджується компанією Кімонікс Інтернешнл.

Програма пропонує низку інструментів для мікро-, малих і середніх агровиробників та сільських громад, аби збільшити продуктивність та доступ до ринків для агро-ММСП, удосконалити допоміжні функції у агросекторі (такі, як доступ до фінансування, іригація, агролабораторні і ветеринарні послуги, впровадження систем якості і безпечності продукції та інші), а також покращити нормативно-правову базу (насамперед, що стосується впровадження справедливого та прозорого ринку сільськогосподарських земель та зменшення корупції у агросекторі).

Основні цільові регіони Програми: Запорізька, Дніпропетровська, Миколаївська, Полтавська, Одеська, Харківська, Херсонська та Черкаська області.

Програма USAID АГРО зосереджує свою увагу на таких секторах, як виробництво й переробка фруктів, овочів та ягід, продукції аквакультури, молока і м'яса (ВРХ, свині, вівці, кози, домашня птиця, окрім курятини) та виготовлення солодоців. Кожен напрямок роботи містить у собі освітній компонент, сформований з кращих виробничих практик, бізнес планування, нових технологій, рецептур та міжнародних стандартів якості та безпечності виробництва.

Програма USAID АГРО допоможе збільшити доходи сільськогосподарських виробників Херсонської області, спростить їхній доступ до фінансування та сприятиме створенню в Україні прозорого ринку сільськогосподарських земель.

Висновки. Нинішній етап розвитку агропромислового комплексу Херсонщини супроводжується загостренням низки екологічних та соціально-економічних проблем, проте навіть за несприятливих умов спостерігаються позитивні тенденції, що є результатом проведених земельної та аграрної реформ, державної підтримки сільського господарства. Поряд з цим наявні виклики вимагають посиленої уваги з боку держави, економічної науки і аграрної практики.

Вагомим стимулятором зростання економіки Херсонської області та засобом вирішення різноманітних соціально-економічних та екологічних проблем є інноваційні підходи до розвитку аграрної сфери. Тому система державних пріоритетів повинна спрямовуватися на формування інноваційного потенціалу в аграрному секторі, враховуючи при цьому особливості регіону, а саме: екологічні наслідки надмірного використання сільськогосподарського земель, стан меліоративного комплексу, проблеми функціонування ринку сільськогосподарської продукції.

1. Гадзало Я. М., Гладій М. В., Саблук П. Т., Лузан Ю. Я. Розвиток аграрної сфери економіки в умовах децентралізації управління в Україні. Київ : Аграрна наука. 2018. 327 с.
2. Думанська І. Ю. Засади зближення вітчизняної та закордонної практики фінансування інноваційного процесу в агропромисловому комплексі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. Економічні науки.* 2017. Вип. 27(3). С. 38–41.
3. Засоба С. М. Поточний стан і перспективи розвитку агропромислового комплексу України. *Український журнал прикладної економіки та техніки.* 2020. № 2. С. 402–409.
4. Ковшун Н. Е., Стрільчук В. М. Факторний аналіз економічного розвитку локальних соціально-економічних систем (на прикладі Херсонської області). *Manager Bulletin of Donetsk State University of Management.* 2020. Вип. 87(2). 2020. С. 63–74.
5. Прокопишин О., Пушак Г., Трушкіна Н. Організаційно-економічний механізм управління розвитком кластерних структур в агропромисловому комплексі економічних районів України. *Věda a perspektivy.* 2021. № 7(7). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/818/820> (дата звернення: 01.06.2022).
6. Пугачов М. І. Розвиток зовнішньої торгівлі агропродовольчими товарами. *Економіка АПК.* 2019. № 3. С. 6–13.
7. Сегеда С. А. Аграрно-продовольча продукція в товарній структурі зовнішньої торгівлі України. *Економіка АПК.* 2019. № 2. С. 78–73.
8. Стратічук Н. В. Еколого-економічна оцінка потенціалу розвитку Херсонської області. *Перспективи розвитку обліку, контролю і оподаткування в умовах глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернетконференції.* (24–25 травня 2018 р.) Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2018. 309 с. С. 302–305.
9. Стратічук Н., Йосипенко І. Сучасний стан та перспективи використання земельних ресурсів Херсонської області. *Наукові читання імені*

В.М. Виноградова : III Всеукраїнська науково-практична конференція здобувачів вищої освіти та молодих учених, 18–19 травня 2021 року, м. Херсон. С. 51–54.
10. Ушкаренко Ю. В. Організаційно-економічний механізм забезпечення ефективного розвитку харчової промисловості Херсонської області. *Таврійський науковий вісник*. Херсон : Айлант, 2000. Вип. 16. С. 160–165.

REFERENCES:

1. Hadzalo Ya. M., Hladii M. V., Sabluk P. T., Luzan Yu. Ya. Rozvytok ahrarnoi sfery ekonomiky v umovakh detsentralizatsii upravlinnia v Ukraini. Kyiv : Ahrarna nauka. 2018. 327 s.
 2. Dumanska I. Yu. Zasady zblyzhennia vitchyznianoї ta zakordonnoi praktyky finansuvannia innovatsiinoho protsesu v ahropromyslovomu kompleksі. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser. Ekonomichni nauky*. 2017. Vyp. 27(3), S. 38–41.
 3. Zasoba S. M. Potochnyi stan i perspektyvy rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*. 2020. № 2. S. 402–409.
 4. Kovshun N. E., Strilchuk V. M. Faktornyi analiz ekonomichnoho rozvytku lokalnykh sotsialno-ekonomichnykh system (na prykladi Khersonskoi oblasti). *Manager Bulletin of Donetsk State University of Management*. 2020. Vyp. 87(2). 2020. S. 63–74.
 5. Prokopyshyn O., Pushak H., Trushkina N. Orhanizatsiino-ekonomichni mekhanizm upravlinnia rozvytkom klasternykh struktur v ahropromyslovomu kompleksu ekonomichnykh raioniv Ukrainy. *Věda a perspektyvy*. 2021. № 7(7). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vp/article/view/818/820> (data zvernennia: 01.06.2022).
 6. Puhachov M. I. Rozvytok zovnishnoi torhivli ahroprodovolchymy tovaramy. *Ekonomika APK*. 2019. № 3. S. 6–13.
 7. Seheda S. A. Ahrarno-prodovolcha produktsiia v tovarnii strukturі zovnishnoi torhivli Ukrainy. *Ekonomika APK*. 2019. № 2. S. 78–73.
 8. Strachuk N. V. Ekolooho-ekonomichna otsinka potentsialu rozvytku Khersonskoi oblasti. *Perspektyvy rozvytku obliku, kontroliu i opodatkuвання v umovakh hlobalizatsii* : materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi Internetkonferentsii. (24–25 travnia 2018 r.). Kherson : DVNZ «KhDAU», 2018. 309 s. S. 302–305.
 9. Strachuk N., Yosypenko I. Suchasnyi stan ta perspektyvy vykorystannia zemelnykh resursiv Khersonskoi oblasti. *Naukovi chytannia imeni V.M. Vynohradova* : III Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia zdobuvachiv vyshchoi osvity ta molodykh uchenykh « », 18–19 travnia 2021 roku, m. Kherson. S. 51–54.
 10. Ushkarenko Yu. V. Orhanizatsiino-ekonomichni mekhanizm zabezpechennia efektyvnoho rozvytku kharchovoi promyslovosti Khersonskoi oblasti. *Tavriiskyi naukovyi visnyk*. Kherson : Ailant, 2000. Vyp. 16. S. 160–165.
-

Kovshun N. E. ^[1; ORCID ID: 0000-0003-0573-2932],
Doctor of Economics, Professor,
Strilchuk V. M. ^[1; ORCID ID: 0000-0002-1353-8315],
Candidate of Economics (Ph.D.),
Tsikhanyovska O. M. ^[2; ORCID ID: 0000-0002-1276-9891],
Candidate of Economics (Ph.D.), Associate Professor

¹National University of Water and Environmental Engineering, Rivne

²Vinnitsia Educational and Scientific Institute of Economics of the West Ukrainian National University, Vinnitsia

TRENDS AND PERSPECTIVES OF THE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL COMPLEX OF THE KHERSON REGION

The article is devoted to determining the current state, trends and directions of development of the agrarian sector of the Kherson region. The structure and dynamics of the leading indicators of agricultural production in the Kherson region were studied. The influence of the climatic conditions of 2021 on crop and animal husbandry was studied. The role of the reclamation complex in developing the agrarian sphere is shown. Measures aimed at restoring the role of reclaimed land in the food and resource supply of the state have been analyzed. The changes taking place in the market of agricultural products and food in the Kherson region were studied. The problems and promising directions of the formation of the network of agricultural service cooperatives were determined.

The analysis of the main tasks of the development of the agro-industrial sphere in the Kherson region was carried out. The ecological consequences of the extensive use of agricultural land are highlighted. It was established that one of the main problems of land use in the region is soil degradation. A number of programs aimed at the development of agriculture and irrigation, which are financed from the regional and state budgets, are characterized. Aspects that must be taken into account when forming strategic directions for the development of the agro-industrial complex are defined.

Practical recommendations for increasing the volume of production of plant products have been formed. Measures are proposed to improve the implementation of the state policy on providing financial support to the livestock industry. The role of information and explanatory work in the development of the network of agricultural service cooperatives is emphasized. It has been analyzed how the USAID program for agricultural and rural development (AGRO) is implemented in the Kherson region.

Keywords: agro-industrial complex; Kherson region; melioration; plant growing; animal husbandry; market of agricultural products.

Отримано: 10 червня 2022 р.
Прорецензовано: 15 червня 2022 р.
Прийнято до друку: 24 червня 2022 р.